

АНАЛИЗ НА ДАНИТЕ ЗА ТРУДА В ТЪРГОВИЯТА

Минко Минков

Трудът в социалистическата търговия е неразделна част от труда в цялото народно стопанство и има важен дял в осъществяването на разширеното социалистическо възпроизводство. Цикълът на кръгооборота може да се счита за завършен, само когато стоката е реализирана, когато е стигнала до потребителя.

Без труда на търговските работници общественото производство в социалистическата държава не би протичало нормално. Работниците от социалистическата търговия довеждат до потребителя стоките, които са създадени от промишлеността и селското стопанство, извършват тяхната допълнителна дообработка, осигуряват опазването им и накрая ги реализират.

Трудът на търговските работници, свързан с операциите по съхранението, опаковката и дообработката на стоките, представлява производителен труд. А трудът, който е свързан със смяната на формата на стойността на стоките, или е свързан непосредствено с покупко-продажбата, е непроизводителен труд.

Когато се анализират данните за труда в социалистическата търговия, се поставят следните задачи:

1. Да се изучи броят и съставът на търговските работници и да се види как е изпълнен планът за средносписъчния брой.

2. Да се проанализира изпълнението на плана за фонда на работната заплата, като в същото време се изучи и развитието на фонда на работната заплата. Да се види дали е постигната икономия или преразход по отношение на плана и миналия отчетен период, като се изучат резервите за реализиране на относителна икономия от фонда на работната заплата. Да се установи също така какво е нарастването на средната работна заплата.

3. Да се проанализира развитието на производителността на труда и да се издирят и посочат неизползуваните възможности за увеличаване на производителността на труда на търговските работници.

Анализ на данните за броя на търговските работници и техния състав

Едно от важните условия за правилното построяване на анализа на труда в търговията е издирването и използването на достоверни данни. За тази цел е нужно да се познава начинът на отчитането на труд в търговията. В нас отчитането на труда във всички видове търговски дейности — търговия на едро, дребно, обществено хранене и изкупуване, става месечно и тримесечно с форма 15 „а“ — ТР — Т за държавните търговски организации и форма 18 — ТР — Т за търговските организации от системата на ЦКС. Счетоводното отчитане на труда се извършва посредством сметка № 124 „Основна и допълнителна заплата“.